

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817210613
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817210613.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu G. E. & E., B., so sídlom v W., B. P. K. XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpený advokátskou kanceláriou T. K. P. W. B., so sídlom v W., B. P. K. XX, IČO: XX XXX XXX., proti žalovanému J. P., narodenému dňa XX.XX.XXXX, bytom V. N., o zaplatenie sumy 1.812,33 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 11. októbra 2018, č. k. 10Csp/108/2017-86, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom zamietol žalobu (výrok I.), ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 1.812,33 eur s príslušenstvom, ktorá suma predstavovala nepovolené prečerpanie finančných prostriedkov na bežnom účte žalovaného, zriadeného na základe zmluvy o bežnom účte zo dňa 06.05.2005 uzavretej so B., P. Súčasne stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že dňa 06.05.2005 B., P., so sídlom v A. a žalovaný uzavreli zmluvu o bežnom účte č. XXXXXXXXXXX/XXXX, na základe ktorej bol žalovanému zriadený a vedený účet v slovenskej mene. Dňa 15.11.2006 bolo žalovanému poskytnuté povolené prečerpanie k jeho účtu v sume 40.000,- Sk do 24.10.2029, kedy bude zastavené. Pohľadávka banky z povoleného prečerpania bola úročená zmluvným úrokom vo výške 15,10 % ročne. Žalovaný prekročil výšku povoleného prečerpania, dostal sa do nepovoleného prečerpania, ktoré nevyrovnal, na základe čoho porušil zmluvné podmienky a banka zastavila poskytovanie povoleného prečerpania. Hodnota nepovoleného prečerpania bežného účtu žalovaného predstavovala sumu 1.812,33 eur ku dňu 25.09.2014, kedy banka svoju pohľadávku postúpila žalobcovi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/E. zo dňa 25.09.2014. Výzvou zo dňa 15.02.2012 B., P. oznámila žalovanému, že ku dňu 31.01.2012 je v omeškaní so splácaním pohľadávky v sume 90,41 eur. Vyzvala ho, aby dlžnú sumu zaplatil do 10 dní od doručenia výzvy. Žalovaný na výzvu nereagoval. Žalobca nepredložil doklad o odosielaní predmetnej výzvy žalovanému a uviedol, že právny predchodca žalobcu pri doručovaní písomností žalovanému postupoval podľa článku 10., bodu 10.3. VOP a výzvu žalovanému doručoval obyčajnou listovou zásielkou bez doručenky.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu B., P. neodoslala žalovanému výzvu zo dňa 15.02.2012 v súlade s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v platnom znení a neboli tak splnené podmienky pre postúpenie pohľadávky banky nebankovému subjektu v zmysle tohto zákonného ustanovenia. Pokiaľ banka napriek tomu pohľadávku postúpila, takéto postúpenie je

svojím obsahom a účelom v rozpore so zákonom a je neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nepreukázal, že vstúpil do práv pôvodného veriteľa - banky, nemá preto aktívnu legitimáciu uplatňovať v súdnom konaní právo na plnenie zo záväzkovo-právneho vzťahu založeného zmluvou o splátkovom úvere zo dňa 09.09.2008, ktorú uzavrel pôvodný žalovaný so B., P. - právnym predchodcom žalobcu. Poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 5Co/460/2015, sp. zn. 19Co/273/2016 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017, z ktorých nesporne vyplýva, že podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu dlžníka na tretiu osobu, ktorá nie je bankou a ktorá musí byť splnená, je výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 261 ods. 6 písm. d), § 708 ods. 1, ods. 2, § 710 Obchodného zákonníka, § 39, § 524 ods. 1, ods. 2, § 528 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z., o trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote, podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že jeho žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie i pred odvolacím súdom v rozsahu 100 %. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Vytýkal súdu prvej inštancie nesprávnu aplikáciu ust. § 151 ods. 1 CSP a § 186 ods. 2 CSP. Konštatoval, že žalovaný počas konania nepoprel žiadne z jeho skutkových tvrdení, a preto mal súd prvej inštancie považovať za nesporné (zhodné) jeho skutkové tvrdenia a z týchto skutkových tvrdení vychádzať, nakoľko neexistujú žiadne pochybnosti o ich pravdivosti. Poukázal na svoju žalobu, kde na str. 2 v ods. 7 je jeho skutkové tvrdenie: „Dňa 25.09.2014 bola pohľadávka B. B., P. voči žalovanému zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/E. postúpená na žalobcu, nakoľko boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky na postúpenie pohľadávky.“ Vo svojom podaní zo dňa 20.09.2018 v čl. II. uviedol skutkové tvrdenie vo vzťahu k výzve B. B., P. žalovanému zo dňa 15.02.2012: „Žalobca tvrdí, že výzva zo dňa 15.02.2012 bola odoslaná v deň vyhotovenia, t. j. 15.02.2012, pričom za deň doručenia je v zmysle bodu 10.3 Všeobecných obchodných podmienok potrebné považovať tretí deň po odoslaní, t. j. 18.02.2012.“ Žalovaný v konaní jeho skutkové tvrdenia nespochybnil, o splnení všetkých zákonom stanovených podmienok na posúdenie pohľadávky, ani skutkové tvrdenia týkajúce sa odoslania a doručenia výzvy zo dňa 15.02.2012. CSP predpokladá, že nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí bez ďalšieho dokazovania a bude z nich vychádzať pri rozhodovaní pri veci samej. Súd prvej inštancie takto nekonal. Zasiahol tak do jeho práva na spravodlivý súdny proces.

5. Žalovaný, ktorému bolo odvolanie žalobcu doručené, sa písomne k nemu nevyjadril.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. Súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému z pôvodného veriteľa - B., P. na žalobcu. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal, že pôvodný veriteľ pred postúpením pohľadávky na žalobcu, písomne vyzval žalobcu na splnenie peňažného záväzku vyplývajúceho zo zmluvného vzťahu, preto považoval postúpenie pohľadávky voči žalovanému za absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a to pre nedodržanie zákonnej podmienky uvedenej v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

8. Aktívnu vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi procesné právo uplatňovať si ten-ktorý hmotnoprávny nárok. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (na strane žalobcu) alebo pasívnej (na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/205/2009). V spore o plnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky, je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo. Z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit', že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 03.07.2012.

9. Podľa § 92 ods. 8 (predtým § 92 ods. 7) zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“): „Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.“

10. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ale stanovuje i podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky, uvedené v tomto ustanovení, splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Ak je postupcom banka, je logické, že je povinná postupovať nielen v súlade so všeobecnými predpismi (napr. Občianskym zákonníkom), ale aj s osobitným predpisom, ktorý je určený práve bankám (zákon o bankách). Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, je teda potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex officio. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné.

11. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie aplikoval a interpretoval ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách správne. Správne vyvodil, že postup právneho predchodcu žalobcu - banky pred postúpením pohľadávky na žalobcu, nebol v súlade s citovaným ustanovením, nakoľko nebolo preukázané, že banka pred postúpením pohľadávky písomne vyzvala žalovaného na splnenie jeho záväzku a výzvu mu doručila, resp. aspoň odoslala.

12. Z týchto dôvodov odvolací súd argumentáciu žalobcu ust. § 151 CSP (popretie skutkových tvrdení protistrany) a § 186 CSP (známe skutočnosti a zhodné tvrdenia strán) a tvrdenie o splnení všetkých zákonom stanovených podmienok na postúpenie pohľadávky i ohľadne doručenia výzvy zo dňa 15.02.2012, ktoré neboli žalovaným popreté, a preto súd prvej inštancie mal pochybiť, keď nesprávne aplikoval, resp. neaplikoval ust. § 151 ods. 1 CSP a nevychádzal z nesporných skutkových tvrdení (zhodných) strán sporu, prijať nemohol.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že procesná povinnosť popretia skutkových tvrdení protistrany zakotvená v § 151 CSP, sa javí ako prísna a formálna, a preto je i v tomto prípade prípustný určitý korektív zo strany súdu v zmysle koncepcie materiálneho civilného procesu -zásada spravodlivej a účinnej ochrany práv - čl. 2, zákaz zneužitia práva - čl. 5 (viď Komentár k Civilnému sporovému poriadku JUDr. Marek Števeček a kolektív C.H. Beck rok 2016). Zvlášť významné je to v danej veci, nakoľko sa jedná o spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, v rámci ktorého musí súd poskytnúť ochranu slabšej strane v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (§ 290 a nasl. CSP) a to i v prípade, že spotrebiteľ (žalovaný) zostal v danej veci nečinný. Súd nesporne môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz (§ 295 CSP).

14. Pokiaľ potom súd prvej inštancie napriek skutkovým tvrdeniam žalobcu, ktoré neboli žalovaným popreté, sa zaoberal aktívnou legitimáciou žalobcu v danej veci a dospel k záveru, že podmienky pre postúpenie pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách splnené neboli, a preto je tento úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd musí prihliadať ex offo, nie je možné jeho záveru nič vytknúť.

15. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý odvolateľom nebol vecne spochybnený.

16. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).